

Ѓ. МИЉКОВИЌ

ИСТОРИСКИТЕ МУЗЕИ КАКО НАСТАВНО-ВОСПИТНИ КАБИНЕТИ ВО НЕГУВАЊЕТО НА РЕВОЛУЦИОНЕРНИТЕ ТРАДИЦИИ

На нашето социјалистичко самоуправно општество не му одговара концепцијата музеите да бидат затворени студиски установи, или само како „ризници на културното наследство“, туку концепцијата „музеите како фактори на културниот живот на средината во којашто тие дејствуваат“.¹⁾ Аналогно на ваквата концепција историските музеи во Македонија имаат задача, материјалите со коишто располагаат, да ги социјализираат, преку разни форми. Имено, тие на најнепосреден начин, кратко, конкретно и автентично, ги пренесуваат духовните вредности на опредметени мигови од минатото на својот народ, на широки релации, меѓу работните луѓе, учениците, студентите и меѓу целата јавност.

Во СР Македонија постојат поголем број музеи, од кои два се историски, осум се комплексни со одделенија за историските и за морално-етичките вредности од НОВ, осум се меморијални и уште толку се спомен соби, што ја третираат историјата на НОВ и Револуцијата. Денешниот миг на нашето општество го актуелизира прашањето за нивната општествена функција.

Денес е незамисливо согледувањето дека само училиштата се тие што го образуваат и што го воспитуваат младиот човек, односно дека системот на образованието и воспитувањето треба да се сфаќа само низ училиштата. Меѓутоа, музеите како и другите културни институции се неопходни за давање перманентно образование и за информирање за минатото, како и за тековите на современите самоуправни односи. Затоа, на музеите треба да се гледа исто онака како што се гледа на целокупното образование и на културата воопшто.

¹⁾ Z. Stranski. Pojam muzeologije — Temelji opće muzeologije. Muzeologija 8. Zagreb 1970, цитирано според д-р Антун Бауер. Стручни музејски кадар — иднина на музејот, сп. „Музејски гласник“ бр. 1, Скопје 1972, стр. 39.

Кога ја реafirмираме темата за негување на револуционерните традиции во нашето современо училиште, нашите размислувања треба да бидат насочени и кон музеите како идејно-воспитни и културно-образовни институции, со јасни воспитно-образовни концепции. Тие треба да станат наставно-воспитни кабинети, во кои учениците ќе можат да учат од изворот за минатото на својот народ. Музејската култура треба да му стане сопственост на секој ученик, на секој учител, наставник или професор и воопшто, на секој граѓанин.

Наставата по историја во училиштата треба да престане да биде ограничувана со фотографија, туку напротив, таа треба да биде што повеќе свртена кон изворите што ги нудат музеите и другите културни институции.

Младата генерација живее во оној миг на времето што се карактеризира со постојани промени во материјалното производство, во општествените односи и во разните области на културата. Сиве овие промени влијаат врз образованието на младите, но како? Колку е можно сево ова да се вклопи во училишните програми, без сомневање, е проблем што останува отворен.

Училиштата, покрај индивидуалните настојувања, недоволно се отворени кон културниот живот во средината во која живеат. Програмите и учебниците не можат веќе да бидат единствени извори на сознанијата и информациите, туку е потребна трансформација на наставата, наместо во училишните, на изворот, т.е. музеите. Затоа, негувањето на револуционерните традиции треба да ги согледуваме во односите меѓу училиштата и културните институции, во случајот, со музеите како богати извори на сознанијата од нашето минато.

Музеите (како и другите културни институции) треба да бидат значаен фактор во негувањето на револуционерните традиции, за што, се налага промена во односот на училиштата кон овие културни институции, односно потреба од постојана меѓусебна соработка, како органски дел на едно заедничко настојување. Потребна е постојана соработка на наставниците со колегите во музеите за да можат да се користат сите можности што ги нудат музеите. Меѓутоа, едукативната функција на музеите не зависи само од програмирањето и од организирањето на таа функција, туку во голема мера и од основните задачи и од карактерот на училишно-образовниот процес.²⁾

Негувањето на револуционерните традиции во училиштата, не треба да остане како добра волја на училишните кадри, туку задача на општеството за чие решавање е потребно вклучување на сите прогресивни сили. Пред извесно време овој проблем

²⁾ Проф. Љубомир Крнета. Музеји и савремено школско образование. Билтен Заједнице музеја Србије, бр. 1, Београд 1971, стр. 35—41.

Учениците ја разгледуваат музејската поставка

го актуелизираа Претседателството на Републичкиот одбор на Сојузот на здруженијата на борците од НОВ на Македонија и Просветно-културниот собор на Собранието на СР Македонија.

Согледувајќи ја потребата од решавањето на овој проблем, доаѓаме до констатација за потребата од радикална промена на карактерот на школското образование во самите училишта, и на сите други места, како и од потребата од активен однос на музеите и на другите културни институции³⁾ во негувањето на револуционерните традиции во нашето современо училиште.

Од изложеното произлегува потребата за основање Музеј на Револуцијата, како чувар на револуционерното минато, кое што ќе биде стручно и научно-валоризирано и што ќе биде зачувано за генерациите што тоа минато ќе го наследат, бидејќи „најперспективна инвестиција е инвестицијата во културниот живот и во културното образование и воспитување на младата генерација“.⁴⁾

³⁾ Проф. Љ. Крнега. Исто.

⁴⁾ Д-р Антуан Бауер. Исто, стр. 40.

